Høgni Hoydal
vegna Tjóðveldi

Løgtingið

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um ræði á málum og málsøkjum
(At taka loftrúm og flogferðslu undir føroyskt ræði)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 41 frá 10. mai 2006 um ræði á málum og málsøkjum, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 151 frá 12. desember 2018, verður § 1, stk. 2, nr. 4 strikað.

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. juni 2022.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

Umsitingin av føroyska loftrúminum er í dag løgd til íslendskar myndugleikar at umsita. Ísland og Danmark hava avtalu um hetta, og tær inntøkur, tænastur og útreiðslur, ið eru av at umsita loftrúmið fella til Danmarkar og til Íslands.

Samstundis eru stórar broytingar í ferð við í henda á øllum loftferðslueftirliti um okkara leiðir. Bæði viðvíkjandi sivilari flogferðslu – og ikki minst í sambandi við hernaðarmál hjá stórveldum, tjóðum og altjóða felagsskapum um okkara leiðir.

Eingin orsøk er til, at Føroyar lata Danmark gera avtalur við onnur um okkara loftrúm. Danmark tykist als ikki at hugsa um føroysk áhugamál ella at hava nakra ætlan fyri leikluti Føroya í gongdini.

Vit kunnu eins væl sjálvi taka ræði á økinum og síðani hava okkara egna leiklut við samráðingarborðið. Á henda hátt vinna vit okkum samtundis innlit og vitan um, hvussu loftrúmið kann gerast eitt fakligt, tøkniligt og møguliga fíggjarligt tilfeingi fyri Føroyar.

Vit vinna okkum altjóða støðu og royndir sum áhugaverdur samráðingarpartur – og vit kunnu fara undir at velja okkara egnu strategiir og loysnir til frama fyri føroyska samfelagið.

Metingar um gjøld, tænastur, førleikamenning o.a.

Ógjørligt er í løtuni at fáa neyvar og haldgóðar upplýsingar um, hvat fyriferst í føroyskum loftrúmi – og trupult er at meta um, hvørji gjøld verða tikin og kunnu takast frá flogførum í føroyskum loftrúmi.

Greitt er, at ICAO-sáttmálin ásetir, at gjøld fyri at flúgva gjøgnum loftrúmini skulu byggjast á rakstrar- og íløguútreiðslur fyri ta tøkni og tey starvsfólk, ið krevjast fyri at umsita loftrúmið

og veita tænastur. Staðfestast kann, at ymiskt er, hvussu høg gjøld tey ymsu londini í Evropa taka fyri flúgving gjøgnum síni loftrúm. Eitt nú tekur Bretland eitt lutfalsliga høgt gjald, ið gevur rættiliga stórar inntøkur tilsamans. Inntøkur, ið tykjast vera væl størri enn kostnaðurin at hava eftirlit við loftrúminum.

Uppskotssetarin hevur útvegað sær upplýsingar til eina meting, ið sjálvsagt skal takast við størsta fyrivarni og fyrst og fremst skal lýsa, hvussu gjøld verða roknað út aðrastaðni (Sí talvu 1).

Ein grundað meting er, at beint oman fyri 200 flogfør flúgva gjøgnum føroyskt loftrúm hvørt samdøgur. Alt eftir, um eindarprísurin verður settur eftir bretskum ella øðrum evropeiskum støði, so er talan um gjøld fyri millum 70 og 270 mió. kr. árliga.

Ítøkiligt dømi um gjøld og inntøkur árliga
Til tess at gera hetta meira ítøkiligt, hava vit í talvuni niðanfyri sett upp, hvussu gjøld verða ásett aðrastaðni, og eitt roknidømi er gjørt fyri Føroyar.

Vit hava sett talið á flogførum í føroyskum loftrúmi í mun til talið á flogførum í íslendskum loftrúmi. Hetta svarar til á leið 74.000 flogfør um árið.

Ein eindarprísur verður ásettur í mun til slag av flogfari og í mun til vekt. Síðani verður goldið eftir, hvussu langan tein eitt flogfar ferðast í loftrúminum.

Eindarkostnaðurin í Evropa liggur millum 55 og 70 Euro (Bretland er tó hægst við 81,83 Euro), og vit hava tí varisliga sett ein eindarkostnað upp á 60 Euro fyri hvørt flogfar í føroyskum loftrúmi.

Síðani hava vit býtt sundur millum trý sløg av flogførum, ið hava ymiskan eindarprís.

Í hesum dømi høvdu inntøkurnar árliga verið á leið 193 mió. kr. árliga.

Sambært hesum metingum kunnu vit í minsta lagi staðfesta, at eingin trupulleiki skuldi verið at fíggjað eina egna loftrúmsumsiting við íløgum, arbeiðsplássum, tænastum og tøkni. Og hetta eigur samstundis at vera týðandi fíggjargrundarlag undir íløgunum í framtíðarflogvøll og flogvinnu í Føroyum og menning av føroyskum førleikum á økinum.

Gjøldini kunnu fara til at útbyggja og reka eina framkomna flogtænastu, vaktar- og bjargingartænastu, tyrlutænastu, veðurtænastu, sivila tilbúgving o.a. í Føroyum – í samstarvi við okkara grannalond og við altjóða felagsskapir.

Talva 1:

Aeronautical en-route cost Faroe FIR (potential Faroe Sector income)

En-route cost is: mass units * distance units * unit price

	Euro	Dkr
Unit price	60	447,48
Euro/Dkr exchange rate	7,458	

	nm	km	units
Sector distance	345	638,94	5,989

Aircraft type I	100	m.tones		
	1,414	unit mass		
	36000	amount		
	Euro	Dkr	Euro	Dkr
Cost	508	3.790	18.295.828	136.450.285

Aircraft type II	30	m.tones		
	0,775	unit mass		
	20000	amount		
	Euro	Dkr	Euro	Dkr
Cost	278	2.076	5.567.243	41.520.499

Aircraft type III	5	m.tones		
	0,316	unit mass		
	18000	amount		
	Euro	Dkr	Euro	Dkr
Cost	114	848	2.045.536	15.255.606

Total flights 74000

	Euro	Dkr
Turnaround on year base	**25.908.607**	**193.226.390**

Note regarding settlement of sector unit price, based on 2006 benchmarking file from Danish CAA
1. The file indicates an average rate of Euro 55-70, with UK sector at the top, pricing at Euro 81,38
2. UK sector is (problably) speculative expensive due its location regarding trans atlantic flight
3. Icelandic oceanic unit cost price is... Will update on this
4. A reasonable Faroe sector cost price could thus be in the area of Euro 60-65

Note regarding used distances:
East of Faroe, WP Gunpa dct MY NDB, common routing cross sector: Distance 227NM
West of Faroe, WP MY NDB routing G3 to W011gr50 (fiktive WP ? distance between FO and ICE), common routing cro:
Total distance on common routing cross potential Faroe Sector: 345NM

Note regarding amount of traffic crossing sector, based on 2005 fact file from Icelandic CAA

1. Icelandic Oceanic 2005 overflights:	63156
2. ? of flights to/from Iceland (Europe):	13907
Total	**77063**
3. Commercial flights 88,8%	68432
4. General Aviation (smaller AC) 7,4%	5703
5. Military flights (non payment) 3,8%	2928
6. Calculations should then be based on:	**74135**

Kapittul 2. Avleiðingar av uppskotinum

Fíggjarligar avleiðingar:

Mett verður, at umsitingarkostnaðurin av at taka málið á føroyskar hendur beinanvegin verður á leið 8 mió. kr. árliga

Við metingum av gjøldum fyri at flúgva ígjøgnum loftrúmið, sum ávíst omanfyri, verða inntøkurnar mettar til millum 100 og 190 mió. kr. árliga.

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1
Við hesi grein verða loftrúmið og málsøkið flogferðsla tikin undir føroyskt ræði og føroyska ábyrgd.

Í november 2013 lat ein arbeiðsbólkur við føroyskum og donskum embætisfólki úr hondum álit, nevnt "Beskrivelse af luftfartsområdet i relation til Færøerne[1]". Her verður gjøllað greitt frá, hvat yvirtøkan fevnir um.

Til § 2
Sambært § 2, stk. 2 í lóg nr. 79 frá 12. mai 2005 um mál og málsøki føroyskra myndugleika at yvirtaka, kann hetta málsøkið yvirtakast eftir tingingar við danskar myndugleikar.

Av tí, at talan er um eitt stórt málsøki at yvirtaka og at tingingar skulu vera við danskar myndugleikar, er yvirtøkudagurin settur til 1. juni 2022.

Á Løgtingi, 5. mars 2021

Høgni Hoydal

1 http://tilfar.lms.fo/logir/alit/2013.11%20Beskrivelse%20af%20luftfartsomr%C3%A5det%20i%20relation%20til%20F%C3%A6r%C3%B8erne.pdf